



ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ



ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΜΕ ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΟ ΚΑΙ ΕΚΤΑΛΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

Α'

Το δάσος

ΟΤΑΝ ΚΑΤΑΛΑΒΕ ο γερο-Βασιλιάς Συνετός πως μετρήθηκαν πια οι μέρες του, φώναξε τον γιο του, τον νέο Αστόχαστο, και του είπε:

— Φθάνουν, γιε μου, τα παιχνίδια και οι διασκεδάσεις. Ήλθε η ώρα να παντρευθείς και να πάρεις στα χέρια σου την κυβέρνηση του Κράτους. Εγώ έφαγα το ψωμί μου. Εσύ κοίταξε να κυβερνήσεις σαν καλός βασιλιάς.

Κι έστειλε τον αρχικαγκελάριό του στο γειτονικό βασίλειο, να ζητήσει την όμορφη Βασιλοπούλα Παλάβω, για τον Αστόχαστο, τον γιο του Συνετού Α', βασιλιά των Μοιρολάτρων.

Έγινε ο γάμος με χαρές και ξεφαντώματα, και λίγες μέρες αργότερα, αφού ευλόγησε τα παιδιά του, ο γερο-Συνετός τούς άφησε χρόνια και ο Αστόχαστος στέφθηκε Βασιλιάς.

Όλα φαίνονταν ρόδινα και ζηλευτά για το νέο ζευγάρι. Τα φλουριά ξεχειλούσαν από τα σεντούκια του γερο-Συνετού· κάστρα γερά και γεμάτα στρατιώτες τειχογύριζαν το βασίλειο· το λαμπρό παλάτι, χτισμένο ψηλά σ' ένα κατάφυτο βουνό, δέσποζε τη χώρα όπου ζούσαν

με άνεση οι πολίτες· δρόμοι φαρδείς και καλοστρωμένοι ένωσαν το βασίλειο των Μοιρολάτρων με όλα τα γειτονικά βασίλεια.

Παντού χαρά και καλοπέραση.

Και όπου γύριζε το μάτι του ο νέος βασιλιάς, από πάνω από τον ψηλό πύργο του παλατιού του, έβλεπε απέραντα χωράφια σπαρμένα, ρεματιές και λαγκάδια κατάφυτα, χώρες και χωριά με παστρικά όμορφα σπιτάκια, βουνά δασωμένα και λιβάδια καταπράσινα. Αμέτρητες αγελάδες έβοσκαν συντροφικά με κοπάδια αρνιά και κατσίκες. Και σα μερμήγκια δούλευαν οι χωρικοί τη γη, άρμεγαν τις αγελάδες, κούρευαν τα πρόβατα και μετέφερναν γεννήματα και καρπούς στη χώρα, όπου τα πουλούσαν.

Πέρασαν χρόνια πολλά.

Ο καιρός, που άσπρισε και μάδησε τα μαλλιά του Αστόχαστου και μάρανε την ομορφιά της Παλάβως, άλλαξε και την όψη ολόκληρου του βασιλείου των Μοιρολάτρων.

Παντού ερημιά. Πεδιάδες απέραντες, γυμνές, ακαλλιέργητες, απλώνουνταν ως τα σύνορα του βασιλείου, και μονάχα μερικές ερειπωμένες πέτρες μαρτυρούσαν ακόμα τα μέρη όπου άλλοτε έστεκαν, υπερήφανα και απειλητικά, τα φοβερά κάστρα του Συνετού Α'.

Πού και πού, κανένα γκρεμισμένο παλιόσπιτο ξεχώριζε στη μονοτονία της έρημης πεδιάδας. Τ' αγριόχορτα και οι πέτρες σκέπαζαν τους λόφους, οι δρόμοι, παρατημένοι, χάνουνταν κάτω από τ' αγκάθια που ελεύθερα άπλωναν τα πυκνά τους κλωνάρια.

Και σφυρίζοντας ανάμεσα στις πέτρες και τους βράχους, ο άνεμος μοιρολογούσε το ρήμαγμα του τόπου.

Μόνο τα πυκνά δάση έμεναν στη θέση τους, ξεχασμένα και αδούλευτα, κρύβοντας κάτω από το φουντωμένο τους φύλλωμα ολόκληρο κόσμο πεταλούδες, μαμούνια και μέλισσες, που χαίρουνταν ανενόχλητα τα μυρωδάτα αγριολούλουδα. Πλήθος αγριοφραουλιές άνθιζαν και καρποφορούσαν αδελφικά με τις βατομουριές, και οι καρποί τους σάπιζαν κι έπεφταν στο χώμα άχρηστοι.

Τα μονοπάτια, που περνούσαν άλλοτε ανάμεσα στα δέντρα, είχαν σβήσει και αυτά από τον καιρό που είχε να τα πατήσει ανθρώπινο πόδι. Και τα δέντρα και τα χαμόδεντρα τόσο είχαν ξεχάσει την ανθρώπινη μορφή, που όλα ταράχθηκαν και τρώμαξαν και ανατρίχιασαν και σείστηκαν και μουρμούρισαν αναμεταξύ τους φοβισμένα, όταν μια μέρα είδαν ένα νέο αγόρι με βαθιά ονειροφωτωμένα καστανά μάτια, που περπατούσε κάτω από το φύλλωμά τους, σταματώντας σε κάθε βήμα, για να κοιτάξει πότε ένα λουλούδι πότε ένα ζωύφιο, με θαυμασμό κι έκπληξη, σα να τα έβλεπε πρώτη φορά.

— Τι πράμα να είναι άραγε τούτο που διαβαίνει; ρώτησε φοβισμένος ένας σκοίνος, συμμαζεύοντας τα φυλλαράκια του από φόβο μην τον δει το αγόρι.

— Ποιος το ξέρει! αποκρίθηκε το πεύκο. Ίσως κανένα άλλο είδος ελάφι;

Μια λεύκα, που έστεκε εκεί κοντά, έσκυψε το υπερήφανο κεφάλι της να δει τον διαβάτη.

— Ελάφι; είπε μ' ένα ξεκάρδισμα που αναποδογύρισε

όλα της τα φυλλαράκια, και μια στιγμή από πράσινη την έκανε ασημένια. Ονειρεύεσαι, παιδί μου! Μα το ελάφι έχει τέσσερα πόδια και τούτο έχει μόνο δυο!

— Μα λοιπόν τι ζώο είναι; ρώτησε ανήσυχα μια βατομουριά. Είναι άραγε κακό; Μη μου φάγει το καινούριο φόρεμά μου, και με βρει γυμνή το καλοκαίρι σαν έλθει;

— Μη ζαλίζεστε, παιδιά μου, είπε ο γερο-πλάτανος, δεν είναι ζώο αυτό και δεν τρώγει φύλλα. Είναι χρόνια πολλά που δεν πέρασε τέτοιο πράγμα από δω. Μα θυμούμαι έναν καιρό, που το δάσος μας γέμιζε από όμοιούς του. Ήταν τα καλά εκείνα χρόνια, όταν μάζευαν οι άνθρωποι το μέλι της μέλισσας και της φραουλιάς τη φράουλα και τα βατόμουρα και τα ώριμα κούμαρα.

— Τι; φώναξε η αγριοφραουλιά, μαζεμένη στα πόδια του πλάτανου. Τι λες, παππού; Μην είναι άνθρωπος;

— Βέβαια είναι άνθρωπος, αποκρίθηκε ο γερο-πλάτανος. Και η λεύκα μουρμούρισε:

— Μα βέβαια, άνθρωπος είναι! Θυμούμαι να είδα τέτοιους στα νιάτα μου.

Ο σκούφος, περίεργος, άπλωσε τα κλαδιά του να τον δει από πιο κοντά.

— Άνθρωπος; είπε η ακατάδεχτη βαλανιδιά. Τι θέλει στο βασίλειό μας;

Και όλα μαζί τα δέντρα έσκυψαν να δουν τον «άνθρωπο» που διάβαινε.

Ήταν λιγνό αγόρι ως δεκάξι χρονών. Τα χρυσοκέντητα βελουδένια ρούχα του, λιωμένα στους άγκωνες και στα γόνατα, είχαν μικρέψει και σχιστεί, και οι χρυσές κορδέ-

λες που βαστούσαν τα πέδιλα στα γυμνά του πόδια ήταν κατακομμένες και ξαναδεμένες με χοντροκοπιούς κόμπους.

Ξαπλώθηκε στη ρίζα του γερο-πλάτανου, είδε κοντά του τη φραουλιά φορτωμένη κατακόκκινες φράουλες, τις έκοψε και τις έφαγε. Έστερα δίπλωσε τα χέρια του αποκάτω από το κεφάλι του και αποκοιμήθηκε.

Κοιμήθηκε τόσο βαθιά που δεν άκουσε τα ψιθυρίσματα των δέντρων, ούτε το μουρμούρισμα του ρυακιού που έτρεχε πέρα, ούτε το σφύριγμα του κότσυφα που, πηδώντας από κλαδί σε κλαδί, διηγούνταν στα δέντρα ένα σωρό παράξενες ιστορίες.

— Ο γιος του Βασιλιά! αναφώνησε ο γερο-πλάτανος. Πώς να το πιστέψω, βλέποντας τα γυμνά του πόδια και τα λιωμένα του ρούχα;

— Να το πιστέψεις! αποκρίθηκε ο κότσυφας. Άκουσέ με μένα, που πάγω κι έρχομαι στα παράθυρα του παλατιού και βλέπω τι γίνεται μέσα.

— Μα γιατί δεν αλλάζει ρούχα; ρώτησε το πεύκο σκανδαλισμένο.

— Γιατί δεν έχει άλλα, αποκρίθηκε ο κότσυφας.

— Πώς! Ο γιος του Βασιλιά; αναφώνησε το θυμάρι, προσφέροντας τ' ανθισμένα του λουλουδάκια στη μέλισσα που βούιζε, γυρεύοντας μέρος ν' ακουμπήσει για να ρουφήξει το μέλι τους.

— Μα τι θαρρείς; σφύριξε ο κότσυφας. Μήπως νομίζεις πως ο Βασιλιάς έχει τίποτα περισσότερο από τον τσοπάνη ή τον βαρκάρη;

— Λες παράξενα πράγματα! μουρμούρισε ο σκοίνος που δεν πείθονταν.

— Πίστεψέ τον όμως, είπε η μέλισσα, φτερουγίζοντας γύρω του, αλήθεια σου λέγει. Ο Βασιλιάς φορεί και αυτός τέτοια ρούχα. Μ' αν δεις τις Βασιλοπούλες, τότε θα φρίξεις!

— Γιατί; ρώτησε η φραουλιά.

Ο κότσυφας πήδηξε κοντά της και ψιθύρισε:

— Γιατί κάτω από τα ρούχα τους δεν έχουν ούτε ποκάμισο!

Και ξεκαρδίστηκε στα γέλια χωρίς να προσέξει πως βρίσκονταν κοντά στο αυτί του αγοριού.

Ξύπνησε το Βασιλόπουλο και τινάχτηκε ξαφνισμένο.

Τρόμαξε ο κότσυφας και πέταξε μακριά, και η μέλισσα κρύφθηκε ανάμεσα στα φύλλα του σκοίνου, ενώ τα δέντρα σίκωναν ψηλά το κεφάλι τους κι έκαναν τον ανήξερο, τάχα πως δεν παρατήρησαν τίποτα.

Είχε βραδιάσει. Σηκώθηκε το Βασιλόπουλο και πήρε πάλι τον δρόμο του. Βγήκε από το δάσος, πέρασε τον κατάξερο κάμπο, και τραβώντας κατά το παλάτι, με γοργά βήματα ανέβηκε στο βουνό, σκαρφαλώνοντας ανάμεσα στους βράχους και στα χώματα σαν κατσίκι.

Σε παρακμή οδηγεί το Βασίλειό του ο Βασιλιάς Αστόχαστος, ο οποίος δεν νοιάζεται για τίποτα παρά μόνο για διασκέδασεις και εύκολη ζωή. Οι πάντες υποφέρουν και επιδιώκουν μόνο το ατομικό τους συμφέρον αδιαφορώντας για το κοινό καλό.

Το Βασιλόπουλο, ο Συνετός, με τη βοήθεια της Ειρηνούλας, της μικρής του αδερφής, και δύο γυναικών, της Γνώσης και της Φρόνησης, πασχίζει για την αναγέννηση της χώρας του. Βασικά συστατικά για να πετύχει η συνταγή είναι η εργατικότητα και η προκοπή, η τιμιότητα και η αρετή, η προσφορά και η θυσία, η υπομονή και η σύνεση, η δικαιοσύνη και η επικράτηση της αλήθειας. Οπλισμένος με θάρρος και θέληση, αγωνίζεται να δώσει νέα πνοή στο χαμένο όραμα του Βασιλείου και να αποκαταστήσει την ευημερία στη χώρα του.

Ένα αλληγορικό παραμύθι που 100 χρόνια μετά την έκδοσή του μεταφέρει ακόμα και σήμερα επίκαιρα μηνύματα.

Ένα παραμύθι για παιδιά, μα και μαζί ένα διήγημα για τους μεγάλους, μια πλαστική διαμαρτύρηση για ένα περίσσιο κοινωνικό κακό, μια σάτιρα και μια φάρσα, μια καρικατούρα και ένα μάθημα, ένα βιβλίο και μια πράξη... Ένα ηθικό ποτό προσφερόμενο σε καλότεχνο ποτήρι. Πατριωτικό μάθημα σε ζωγραφιές.

Κωστής Παλαμάς

Το βιβλίο συνοδεύεται από ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ με το απαραίτητο υλικό για τη διδακτική αξιοποίηση του έργου σύμφωνα με τους σκοπούς της διδασκαλίας που θέτει το Νέο Πρόγραμμα Σπουδών για τη διδασκαλία της Λογοτεχνίας στην Υποχρεωτική Εκπαίδευση.

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΟ του βίου και του έργου της **Πηνελόπης Δέλτα**
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

- Τα πρόσωπα – Οι χαρακτήρες
- Ερωτήσεις – Δραστηριότητες

ISBN 978-960-501-750-7



9 789605 017507

ΒΟΗΘ. ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ 5750